

2020-05-07
Ju2020/01749/SSK

Justitiedepartementet

Myndigheten för samhällsskydd och
beredskap
651 81 Karlstad

Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att kartlägga, analysera samt föreslå åtgärder för utveckling av kommunernas arbete med tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att kartlägga och analysera kommunernas arbete med tillstånd och tillsyn inom ramen för lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) med fokus på sprängämnen, tändämnen och sprängkapslar. Mot bakgrund av analysen ska MSB lämna förslag på åtgärder och rekommendationer som kan bidra till att utveckla kommunernas arbete inom detta område. I uppdraget ingår inte att lämna författningsförslag. MSB ska även bedöma förslagets effekter samt redovisa en plan för när föreslagna åtgärder inom MSB:s verksamhet kan vara genomförda.

Inom ramen för uppdraget ska MSB föra dialog med kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner samt Polismyndigheten och med andra relevanta aktörer såsom t.ex. branschorganisationer.

Förslag avseende MSB:s verksamhet ska finansieras inom befintlig ekonomisk ram.

Uppdraget ska redovisas senast den 18 december 2020 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). MSB ska under genomförandet av uppdraget fortlöpande informera Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Ärendet

Enligt LBE kan den som ska hantera sådana varor behöva tillstånd. Ansvar för tillståndsgivningen åligger MSB och kommunerna. MSB prövar och utfärdar tillstånd för explosiva varor för bl.a. tillverkare, Försvarmakten, m.fl. Övriga tillstånd prövas och utfärdas av kommunerna. I de flesta kommuner handläggs tillståndsärendena av räddningstjänsten.

Den myndighet som prövar och utfärdar tillstånd enligt LBE har även ansvar för tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till lagen. Det innebär att både MSB och kommunerna bedriver tillsyn på området.

MSB ska, enligt LBE, dessutom samordna tillsynsmyndigheternas verksamheter och hjälpa dem i deras arbete med tillsynen. Den tillsynsvägledning som MSB utför på området är främst riktad mot kommunerna och sker genom att myndigheten ger ut vägledningar och checklistor samt erbjuder utbildningar på området.

Sedan 2015 har MSB genomfört en uppföljning av kommunernas arbete enligt LBE. Syftet med uppföljning är att ge en överblick av efterlevnaden av lagen. Uppföljningen sker med hjälp av en enkät som skickas ut till samtliga landets kommuner och räddningstjänstförbund. MSB sammanställer resultatet och redovisar varje år en rapport.

2018 års rapport visar bl.a. att tiden som kommunerna avsätter för tillståndsprövning eller tillsyn enligt LBE kraftigt varierar. Dessutom har trenden beträffande antal genomförda tillsynsbesök varit nedåtgående de senaste tre åren. Flera kommuner har svarat att det finns ett behov av kompetensutveckling, främst vidareutbildning inom LBE.

Skälen för regeringens beslut

I modern tid har det inte skett så många illegala sprängningar i Sverige som under 2019. Det sker en tydlig upptrappning och utveckling av kriminellas benägenhet att använda sprängmedel i olika sammanhang, vilket för med sig faror för tredje man. Mot denna bakgrund finns det skäl att se över hur kommunernas tillsyn enligt LBE fungerar, särskilt avseende explosiva varor såsom sprängämnen, tändämnen och sprängkapslar.

Tillsynen är myndigheternas främsta möjlighet att följa upp av efterlevnaden av lagen. MSB har ett ansvar att samordna tillsynsmyndigheternas verksamhet och stödja dem i deras arbete med tillsynen.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Anna-Karin Lindberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, K
Justitiedepartementet/L4, PO

Sveriges Kommuner och Regioner